Kis-Czell, 1901. III. évfolyam. 42. szám. Vasárnap, október 20.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap. Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár:
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — f
Fél évre . . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Paraszt-képviselő.

Mióta alkotmányos élet van hazánkban, folyton azért küzd mindenki, hogy a meglevő helyes intézményeinket fejleszszük és tökéletesbitsük — persze mindenki a maga módja szerint. — 1867-ben felhangzott a jelszó, hogy a szabadságharczban kivivott eszméknek érvényt szerezzünk, hogy államügyeinket liberalisan intézzük el. S azóta mindjobban kivánja a nép, — akármily politikai párt hivének is vallja magát — hogy a hazai intézmények liberalisak legyenek. E kivánság folyamául kell tekinteni, hogy a népképviseletbe beválasztandókat mindig a szellemi arisztokráczia köreiben keresték, ugy okoskodván, hogy a művelt, esetleg okleveles, okos férfi nagyobb értelemmel és körültekintéssel intézheti az ország ügyeit, mint az, aki e tulajdonságok hijján van. Ettől az okoskodástól a helyességet megtagadni nem lehet. Ám az eredmény az volt, hogy az ország házában majdnem kizárólag oly férfiak képviselték a népet, akik a nép között sohasem vagy igen keveset éltek, ügyeiket, bajaikat csak hallomásból ismerték és bármi lelkiismeretesen is tették magukévá a nép ügyét, érzelmeibe, szenvedéseikbe, bajaikba csak képzeletben helyezkedhettek. A nép óhajtása igy csak közvetve jutott az ország szine előtt kifejezésre.

Nagy baj ez ugyan nem volt. Mert a helyes érzékkel biró népképviselő mindig feltudja találni azokat a módokat és eszközöket, amelyekkel a néppel való érintkezést közvetlenül létesitheti és az orvoslást megtalálhatja. Ha azonban az illető képviselő felszólal a Házban, sohasem halljuk a nép hamisitatlan beszédét, hanem szabályszerü, czifra szónoklatokat és szinte vártuk hallani, hogy mindezeket a müvelt, okos beszédeket hogyan mondja el, hogyan érzi át maga a nép.

A közvetlenségnek nagy szolgálat tétetett tehát, a mikor a magyar országgyülésbe parasztképviselőt juttattak és csöppet sem sajnáljuk, hogy ebben a tekintetben követjük Ausztria példáját, ahol már néhány ülésszakon át mindig van 8—10 parasztképviselő. Hadd halljuk egyszer a nép szavát az országgyülésben, hadd halljuk, mikép pen vélelkedik egyik-másik kérdésről gyakorlatilag, amelyekről eddig csak inkább többé kevésbé theoretikus felfogásokat hallottunk.

Makkai Zsigmond, az uj parasztsorból kikerült képviselő, sohse szégyenkezzék abban a diszes uri társaságban, amelybe most került. Ugyanannyi joggal ül ő ott, mint akármelyik ur. Szeretnők már hallani szavát és természetes parasztokoskodását. Megbizói azért küldték őt oda, mert maga is a néphez tartozván, a nép kivánságait legközvetlenebbül ismeri és neki lészen kötelessége, hogy az országházban a népérzéket képviselje, igy lesz azután igazi népképviselő.

Az egész ország kiváncsian várja, miként fogja Makkai Zsigmond képviselő kötelességeit teljesiteni és vajjon ez a működése pl. fog-e szolgálhatni arra, hogy más parasztképviselőket is küldjenek az országházba.

A szénkénegezés idejéről.

A filoxera elleni védekezésnél ujabb időben mindig nagyobb és nagyobb tért hódit a szénkénegezés, illetve az ezzel való gyéritési eljárás. A szénkéneg hatása biztos, használata a legtöbb esetben lehetséges, s az eredményt a talaj minősége kevésbé, a klima, fekvési viszonyok és időjárás még kevésbé befolyásolják. Csak az elhelyezés, szétosztás s a fecskendezési eljárás módjai képeznek megannyi kényes pontot s ezek is csak ott, ahol járatlanság vagy értelmetlenség áll utjában a helyes felhasználásnak. Szintén fontos dolog az idő, amelyben a szénkénegezésnek történnie kell.

Általánosan betartott időpont, illetve a szénkéneg alkalmazásának időtartama eddig ugyan még nem volt s nem is lesz per abszolute megállapitva, mert hiszen az időpont mindig az időjárási, s ezekből ki-

TÁRCZA.

A választások után.

Irta: TORNAI SÁMUEL.

Ime lezajlottak a választási küzdelmek és mégsem dőlt porba Európa! Ime lefolyt az adaz-csata a tiszta választások szent jegyében és mégis mozog a föld!

Valóban igy kell felkiáltanunk, ha visszatekintünk a hirlapok számtalan czikkére, melyek még a választás előtt a választási esélyekkel foglalkoztak; latolgatva, fontolgatva, vajjon melyik párt kerül ki győztesen, megszaporodva, vagy melyik elv hagyja ott fogát a vérmezőn, elvesztve minden parlamenti hivét.

Hiszen az augurok előre megcsinálták jóslásaikat; a legnagyobb következetességgel, de egyszersmint felületességgel is minden oldalról hallatták vészkiáltásaikat. Nem csoda-e ha ezen machinatiokkal oly idegességbe ringatták a közvéleményt, hogy alig mert lélekzeni; hanem szibbasztó feszültséggel leste a történendőket.

De főleg azért tekintett nagy várakozással a közvélemény a lefolyni készülő választási küzdelemre, mert annak megtörténtéből egy uj korszak hajnalhasadását várta. A legutóbb hozott választási törvény, az 1899. évi XV. törvényczikk ébresztette fel ezeket a reményeket és valóban nem kellett hozzá optimizmus, ha mindenki a viharoktól terhes közélet egének megtisztitását várta az ezen törvényczikkben foglalt üdvös intézkedésekből. H szen erre a megtisztulásra már amugy is régen volt szükség; és miként a természetben a nagy viharokat rendszerint az egész természet ujjáébredése követi, akként ennek a törvénynek is logikai folyománya kellett hogy legyen a közélet és a szükebb értelemben vett parlamenti tevékenységek ujjászületésére.

Ámde magábanvéve ezen üdvös rendelkezések is hiabavalók lettek volna, vagy pedig nagyrészben hiányosak, ha nem járult volna hozzá kellő kiegészitésképpen az 1875. évi I. t.-cz. uj átdolgozása és kibővitése vagyis magyarán: tényleges alkalmazása. Mert hiszen jó törvény volt az ezelőtt is, de, sajnos, az előző kormányok nem vették komolyan a dolgot és a helyett, hogy a törvényt szüksége szerint alkalmazták volna, csak felületesen bántak vele, a minek folytatása lett aztán a nagymérvü korrupczió, a finom distinkczióval elnevezett „közgazdasági tevékenység.“

Ebben a megtisztitott levegőben, ebben a szorosan alkalmazott rendelkezések által megszabott keretben, a tiszta választások jegyében kezdődött meg az alkotmányos küzdelem, amelynek lefolyását immár végig szemléltük és amelynek konzekvenczáival tanulságosnak tartjuk egy kissé foglalkozni.

Immár előttünk fekszik a választás eredménye, eltekintve egy-két kerülettől, melyeknek választásai immár nem igen befolyásolhatják az általános átnézetet.

Közelebbről véve szemügyre az adatokat, ugy látjuk, hogy a győzelem pálmáját ismét a szabadelvüpárt vitte el és ezen a réven a kormány. Igaz ugyan, hogy Magyarországon eddig még sohasem bukott el a kormány a választásokon. De ezen ténynek eddig nagyon könnyen érthető oka is volt. A kormány kezében van a hatalom, a pénz, tehát az erő, mely biztosithatja előre az eredményt. A kormány mindenható, ezekkel az eszközökkel nemcsak többséget teremthet magának, hanem a kisebbséget is eltüntetheti a föld szinéről. A pénz magábanvéve is dolgozik, a csendőrszurony és golyó még hatalmasabban müködik, de leghatalmasabban és legenergikusabban dolgozott a hivatalos kortestábor, az állami és megyei tisztviselők óriási phalanxa, mely kénytelen-kelletlen tolja a kormány szekerét.

Innen volt aztán megmagyarázható, hogy a Bánffy-féle választásokból egy olyan impozáns kormánypárti többség került ki, a minőre az eddigi magyar alkotmányos életben példa nem volt. Azt hiszszük, fölösleges magyarázgatni, hogy ez az óriási többség annak köszönhette létrejöttét, mert az akkori kormány teljes sulyával vetette latba tekintélyét, hatalmát és a pén-

folyólag a különféle talajviszonyoktól (különös tekintettel a nedvességre) függ. A szénkénegezés végzése a vegetáczió egész tartalma alatt lehetséges s csak a tél szab eléje tartósabb hatást kevés időre. Gyakorlati okok, melyek csaknem mindenütt egyformák, a szénkénegezés idejét késő őszre s a tavaszra tették. Ez időtájt a gazdának van ideje, sürgős dolga kevés s ez okból ilyenkor szokták majdnem mindenütt a szénkénegezést végezni.

Kevésbé irányadó lehet az a körülmény, hogy némely szőlősgazda nem szivesen alkalmazza a szénkénegét a vegetáczió idejében, először, mert a szőlőtőke a vegetáczió alatt kevésbbé érzékeny, mint ennek szünetén, azután mert sok szőlősgazda ugy gondolkozik, hogy a szénkéneg, szüret előtt alkalmazva a szőlő és bor jóságára kedvezőtlen hatással van. A szőlőre nézve e vélemény egyes, kivételt képező s ritka esetekben áll is, a bor minőségét azonban a szénkéneg nem befolyásolja. Az ősz vége s a tavasz kezdete mindenesetre előnyösek a szénkénegezésre nézve, de ez az előny csak gyakorlati szénkénegezési müvelet végzésére vonatkozik, tehát magának a ténynek kedvez. A tulajdonképpeni czélra nézve azonban, amelyet a szénkénegezéssel el kell érnünk, vagyis az ez időtájt a gyökéren élősködő filoxerák egy részének kiirtására nézve éppen ez a két időtáj a legkevésbé kedvező. S hogy ez tényleg igy van, illetve hogy igy kell lennie, annak nyilvánvaló bizonyitékát a filoxera életmódjában, annak ismerésében találjuk.

Tudva van ugyanis, hogy a filoxera (a gyökéren) egy nyáron (a vegetáczió ideje alatt) négy öt generácziót szaporit. Minden generáczió egyforma állatokat hoz létre, amelyek, mint élősdeik, ismét ugyanolyan mérvü szaporitásra képesek. Nyár vége felé, vagyis állandó hőmérsékletváltozás felléptével azoknak a filloxeráknak egy része, amelyek mint fiatalabb, még ki nem fejlődött generáczió legutóbb származtak, nem esik át a fejlődésnek mindama fokán, amelyen az előző generáczió átment, helyesebben mondva a másküléonben hasonló fejlődési proczesszus abban az évben ez egyedeknél nem végződik be. Ez ifju ivadék csak megvedlik s azután a szőlőgyökerek repedéseibe huzódik télire. Az eképpen az utolsó generáczióból fejlődött téli egyedek kevésbé érzékenyek, mint az előbbi periódusok leszármazottjai, (e tény különben természetes, mert ez állatok vannak hivatva arra, hogy a filoxerát télen át fentartsák, s hogy a legszigorubb évszak hidegét kibirják.)

Ez az ellenállási képesség minden ártalmas külső körülménynyel szemben jelentékenyen fokozott mérvü s éppen ezért a szénkéneg is kevésbé ártalmas a telelő állapotban levő ezen generácziónak. A filloxerának ez a telelő alakja (a fiatal fejletlen példány) mint említők a hidegebb évszak kezdetén lép föl, tehát a gyökéren élősködő többi példányoktól eltérő ez az egész fejlődési forma a szüret ideje alatt illetve után kezdődik. A késő őszszel, szüret után való szénkénegezés tehát éppen ellenállásra képes téli alakjában találja az állatot, s igy a késő őszszel való védekezés sokkal kevésbé hatásos lesz.

Hasonlók a viszonyok, a nagyon korai tavaszszal történő befecskendezésnél is. A vegetáczió kezdetén, vagyis megfelelően tartós talajfelmelegedés idején kezdődik a filloxera továbbfejlődése is. A téli állat kezdi teljesiteni feladatát, a szaporodást. Amint őszszel csak nagyon lassitva folyt az állat fejlődése, éppen oly lassan történik a fejlődés a tavasz kezdetén is. Ez időtájt nagyon kedvezőtlenek a viszonyok a továbbfejlődésre. A téli állat továbbfejlődésének kezdetével (második és harmadik vedlés, mig teljesen szaporitásra képes anyaállattá nem lesz) növekedik a káros behatásokkal szemben tanusitott érzékenysége, mig az uj továbbfejlődés előtt az állat télen a sok kedvezőtlen mometummal szemben sokkal nagyobb ellenállásra képes.

Világos, hogy a tavaszszal alkalmazott szénkénegezés, ha a továbbfejlődés előtt nagyon korán éri a filloxerát, hatásra nézve nem ér többet a késő őszi gyéritésnél. A filloxera fejlődésének őszi megszüntére s a tavaszi továbbfejlődés kezdetére határozott időpontot megállapitani természetesen nem egykönnyen lehet. Ez leginkább az emlitett évszakok időjárási viszonyaitól függ. Annyi azonban mindenesetre bizonyos, hogy ha az őszi szénkénegezés a szüret után sokára történik (három négy hétre), vagy pedig ha tavaszszal megelőzi a határozottan megindult vegetáczió kezdetét: a gyéritési eljárás mindenik esetben késő, illetve korai s hogy ennek megfelelőleg a filloxera gyéritése tekintetében elért eredmények kevésbé kedvezőek lesznek.

Minden élőlény. ember, állat és növény a fajfentartásra irányuló szaporitás idején a legérzékenyebb. Ez régi és sokszor bebizonyult tény s éppen ezért a filloxera ellen való védekezésnél is figyelembe veendő s haszonra forditandó volna. Ebből kifolyólag az következtethető, hogy a szénkéneggel való gyéritési eljárás, megfelelő időben alkalmazva, több gyakorlati eredményt mutat, mint az előbb emlitett nagyon késői, illetve nagyon korai időben végzett. Az egész gyéritési eljárásnál ugy áll a dolog, hogy az egyes szénkéneg adagok határai, amely adagok egy négyszögölnyi talajra illetve az egyes szőlőtőkékre megszabvák, nagyon korlátoltak, azaz kevés adag a rovarpusztitásra vonatkozólag hatástalan és sok a szőlőre nézve kárral jár. E kevésnek és soknak határa nagyon szük s a szőlőtőke vegetáczióját nem befolyásolja észrevehetően.

Éppen azért, mert a kezeink közt levő védekező anyagot egyenlő mértékben [mennyiségben] kell használnunk, szükséges az is, hogy a természetadta segédeszközök felhasználásával is fokozzuk a szénkéneg hatását, A védekező szer a filloxera ellen határozottan akkor a leghatásosabb, midőn e rovar a rá nézve káros behatásokkal szemben a legérzékenyebb s ne történjék a védekezés akkor, midőn az ellenség jobban van biztositva, érzéketlenebb a külbehatásokkal szemben. Ezért ne történjék a gyérités se nagyon későn, se nagyon korán.

---

zét, hogy a palamenti öröklétet biztosithassa magának.

Annál meglepőbb az eredmény, mely a jelenlegi választásokból kikerült. A kormány megkötötte a saját kezét az 1899. évi XV. t.-czikkel, mikor egyszersmindenkorra gátat vetett a hivatalos korteskedésnek és ahol tekintélye minden sulyával tiltakozott a tisztviselők részrehajlása ellen. Ez az ugynevezett „választási kerékkötő“ azonban nem vált kárára a kormánynak és csakugy megszerezte neki a többséget, mint az czelőtti korszakokban a vadhatalom erőszakos és sokszor durva kitörései.

Eredményül az jelentkezik ezen választásokból, hogy a választók többsége ezuttal is minden hivatalos nyomás nélkül elismerte a liberális politika jogosságát, mert az ugynevezett liberális-pártokat a legnagyobb számmal választotta be az országgyülésbe. A szabadelvüpárt is megtartotta majdnem a régi kereteket és igen csekély differenczia az, mely mint kevesebbél mutatkozik. De hát ez természetes is, hogy fogyni kellett a szabadelvüpártnak, mert a maga kolosszális arányaival nem volt egészséges pártalakitás, sőt sulyával majdnem agyonnyomta az ellenzéket.

De annál örvendetesebb a másik liberális árnyalatu párt — értve persze csupán mint a haladás barátját a liberális jelző alatt — a Kossuth-párt számbeli és sulybeli megnövekedése. A Kossuth-párt számban erősen gyarapodott, de gyarapodott tekintélyben is, mert oly szellemi erők kerültek bele, melyek eddig a parlamenten kivül állva, egy-egy vidék vagy kerület hangulatát vagy állásfoglalását irányitották. A tiszta választások megtermették gyümölcseiket, azon gyümölcsöket, melyeket reméltünk; ha egészen nem is abban a finomságban és nem is abban a mennyiségben, de kilátást nyujtottak arra, hogy a termés még később kifogástalan lesz.

Leginkább fokozza örömünket az a közvélemény, hogy a népbolondító klerikálizmus képviselői csöppet sem szaporodva — amitől pedig tartottunk — tértek vissza a politikai küzdőporondra. A nép megmutatta, hogy józanul tud gondolkozni és nem ül föl a hazátlan népámitóknak.

Ami a nemzetiségi képviselőket illeti, azok sok vizet remélhetőleg zavarni nem fognak.

Ime, előttünk fekszik az eredmény, melyet Széll Kálmán államférfiui bölcsességének köszönhetünk. Ő tényleg beváltotta szavát és megcsinálta a tiszta választásokat; melyek ha még nem is jelentkeztek ideális tisztaságban, de a jövő reményére kilátást nyujtottak. És éppen nem csekély, de elévülhetetlen érdeme Széll Kálmánnak az, hogy a közgazdasági tevékenységben bujálkodóktól megtisztitotta a közélet csatornáit és nem hagyta üres szavaknak a jog, törvény és igazság jelszavát

A magyar népet pedig üdvözöljük józan magatartásáért a jobb kor hajnalán, melynek napja derülését melegen óhajtjuk és várjuk.

HIREK.

— **Megürült alispáni szék.** Károlyi Antal dr. vármegyei alispánnak országgyülési képviselővé történt megválasztatása miatt a vármegye alispáni széke tudvalevőleg árván maradt. Irányadó körök az alispáni állásra Bezerédy István dr. vármegyénk főjegyzőjét óhajtják. Az igy megüresedő főjegyzői állásra, a szállongó hirek szerint, Herbst Géza kőszegi főszolgabiró és Mesterházy Gedeon dr. sárvári tb. főszolgabiró nevét emlegetik.

— **Megyegyülés.** Rendkivüli megyei közgyülést tart Vasvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 28-án Szombathelyen. A közgyülésnek egyik fontos tárgyát képezi a legtöbb adót fize-

tők névjegyzékének bemutatása, az uj megyebizottsági tag-választás elrendelése és határidejének kituzése.

— **Horváth Boldizsár szobrának leleplezése** nagy ünnepségek között ment végbe a mult szombaton Szombathelyen. Az egész város lobogódiszt öltött és a közönség a kedvezőtlen időben is impozáns tomegekben vonult a leleplezés helyére. Az ünnepély nagyobbrészét a varmegyeháza diszteremben tartották. Az ünnepelt családja részéről ott voltak: Lang Lajos, Radisics Jenő, Eötvös Loránt báró és a család több fiatal tagja. Jelenvoltak még: Vécsei Tamás az egyetem, Hegedüs István a Kisfaludy-társaság képviseletében; Ernuszt Kelemen, István Vilmos püspök, Reiszig Ede, Nagy Jenő főispánok, Ehen Gyula, Károlyi Antal orsz. képviselők és mások. Az ünnepélyt a szombathelyi daloskör éneke nyitotta meg. Ezután Hegedüs István beszélt a Kisfaludy-Társaság nevében, végül Reiszig főispán záróbeszede következett. A szobor Tóth István müve és Horváth-ot szónoki állásban ábrázolja A leleplezés után disz lakoma volt.

— **Megyebizottsági tagok választása.** A hat évvel ezelőtt választott megyebizottsági tagok közül százötven megyebizottsági tagnak jár le az idén a mandátuma. Ezek helyett, valamint az időközben eltávozottak és meghaltak helyett a törvény értelmében ujakat kell választani.. Az uj választást — hir szerint — folyó évi november hó 12-ére tüzik ki.

— **Hymen.** Lingauer Albin hirlapiró, a nemrég megszünt „Vas" czimü hirlapnak volt felelős szerkesztője, a közelmult napokban váltott jegyet Szombathelyen Hainczmann Miczike kisasszonynyal, Hainczmann János, a «Saharia»-szálloda tulajdonosának kedves müveltségü leánykával.

— **Szinészet.** Dobó Sándor szintársulata szerdán este fejezte be nálunk előadásait. A társulat ittléte alatt közönségünk részéről igen gyenge partfogásban részesült. Hogy nagyobb pártfogast érdemelt volna az bizonyos Dobó Sándor tőlünk Sátoralja-Ujhelyre ment társulatával, hol az ujonnan épitett városi szinházat hapta meg.

— **Lapszerkesztők harca.** Kaffehr Béla, szombathelyi lapszerkesztő, ki arról ismeretes, hogy Vasvármegye területén szeretné a sajtó egyeduralmat behozni és azt egyedül élvezni, kedden brutális támadást intézett egyik szombathelyi kávéházban Füredi Béla a „Szombathelyi Friss Ujság" szerkesztője ellen, ki neki különben 6 éven át segédszerkesztője, ugyszólván jobbkeze volt a mindent felfalni akaró „Vasvármegye" cz. lapjánál. Kaffehr e brutális támadása Füredi ellen óriási szenzácziót keltett Szombathelyen s nincs egy ember sem, még Kaffehr személyes barátai között sem, aki Kaffehrt el ne itélné e kenyéririgységből eredő kirohanás miatt. Füredi Béla lapjának csütörtöki és pénteki számában irja le az őt ért brutális támadását Kaffehrnek és nagyjában mindazokat a dolgokat mondja el Kaffehrról, amit e lapok felelős szerkesztője a mult évi november hóbau, e lapok hasábjain „Iszapvulkán" czimü óriási szenzácziót keltett czikkében irt meg Kaffehrrol, amikor Kaffehr kenyéririgységből bennünket megtámadott és jópénzért vállalkozott arra is, hogy egy hirhedt csaló uzsorabanda védelmére kelt, akiket a „Kis-Czell és Vidéke" leleplezett.

— **Hubert bátyánk szivarnyereménye.** Hubert bátyánk, a «Bárány»-vendéglő tulajdonosa, ki ez időszerint a jól megérdemlett nyugalmat élvezi, néha-néha ellátogat a kávéházba is és ott — ha pártnere akad — szives készséggel forgatja a 32 levelü bibliát, lévén szenvedélyes tartli-játékos. Az öreg ur azonban, mint mindenben, ugy a kártyajátékban is nagyon takarékos,; daczára annak, hogy szerencsével játszik, nála a legnagyobb összeg egy játéknál: egy pikkoló, esetleg egy jobbfajta szivar. A napokban ismét szerencsével játszott Hubert bátyánk s nyert öt darab trabukó-szivart fiatal partnerétol, ki hogy valamiképp boszut álljon a veszteségért, nem adta át nyomban a vesztett szivarokat, hanem megvette a trafikban, körülkötötte a szivarokat nemzeti szalaggal és ezt irta reá: „Éljen Győry Elek". A szivarokat személyesen késbesitett, Hubert bátyánk jóizüen mosolygott a vesztes partner eme csinyjén, melynek értelme az, hogy Hubert bácsi legutóbb Maróthy László szabadelvüre adta szavazatát, mig ezelőtt mindig függetlenségi volt.

— **A vasutról** A kis-czelli pályaudvaron ujonnan épülő mozdonyházon serényen folyik a munka. Ha az időjárás nem okoz akadályt, ugy az épület 2—3 hét alatt teljesen elkészül és a jövő hóban át lesz adható rendeltetésének. A nyáron furt Artézi-kutat most falazzák körül. A vasmunka azonban lassan halad, mert egy másik kut vize folyik most az Artézi-kut medréhez, melynek kiszivattyuzása sok dolgot ad. Az állomási épület némi hianynyal már teljesen készen van. A mult héten végeztek az állomásépület aszfaltjárdájával is.

A megtámogatott kórház A kis czelli közkórház falát néhány nap óta erős fagerendákkal duczolták fel. E felduczolás összefüggésben van a kórház falának ujra alapozásával, illetve amerikai módszerszerinti felemelésével. A munkálatokat valószinü még e hó folyamán, esetleg a jövő hó első felében megkezdik.

— **Országos vásár.** A kis czelli legközelebbi országos vásár a jövő csütörtökön, azaz folyó hó 24-én lesz.

— **Magyar urak Amerikában.** Laptársunk a Zalaegerszegen megjelenő „Zalavármegyei Hirlap"-ban irja: Egy Amerikában járt magyar uriember néhány ismerős dunántuli alakról érdekes hireket hozott. Köztük van Buchwald Lipót is, megszökött döbrétei bérlő. Buchwald az ugynevezett centes biztositásokat csinálja a nép között. Ez ott a legalacsonyabb foglalkozások egyike. Az ilyen biztositó ügynöknek személyesen kell beszedni a biztositási dijakat a munkásoktól. Sokszor megesett már Buchwald urral is, hogy cent helyett verést és kidobást kapott. — Rosenberg Lajosnak, a kis czelli takarékpénztár hirhedt alakjának gipszszobor-gyára volt, de ez leégett. Mennyiben felel meg laptársunk e hire a valóságnak nem tudjuk s igy — természetesen — mi felelősséget nem is vállalunk e hirért.

— **Ellopott pecsenye.** Vasárnap egy fiatal pár hajtotta fejét Hymen rózsalánczai ala Ságon. A lakodalom nem olyan akart lenni, hol mint közmondás tartja, bizonytalan a „tölöstököm", éppen ezért egy nagy kármentő pecsenyét vacsora után a kemenczébe tettek, hogy melegen legyen. Az egész meg ért testvérek között 10 koronát. Reggel előakarják adni a vendégeknek de bizony a kemenczébe csak a szaga maradt ellopták. Az illető névjegyét nem hagyta hátra igy kiléte homály alatt maradt.

— **Verekedő czigányok.** Bobán a napokban egy csapat oláhczigány veródött össze korcsmában és mulatták reggeltől késő délutánig. A korcsmából békében távoztak el, de künn a mezőn, a Boba és Kocs között vezető tag-uton összevesztek egymásközött és hatalmas verekedést kezdtek. Fejszékkel támadtak egymásra s többen közülök vérző sebekkel maradtak a csatatéren. Egyik közülök Kocsra, a biróházhoz menekült, kit társai halálra kerestek.

— **Magyarország elmebetegügye.** Magyarország elmebetegügyére vonatkozó 1900. évi jelentését hivatalos adatok alapján most tette közzé a belügyminisztérium A jelentés az elmebetegügy rendezése terén bámulatos haladást konstatál. Miután elég hely nincs az elmebetegek felvételére, tárgyalásokat inditottak egy gazdasági telep (koloniális) rendszerrel kapcsolatos, 1000 elmebeteg befogadására képes uj elmegyógyintézet felállitása iránt. Ezt a nagy intézetet Budapesten állitják fel, mig ellenben a vidéki kórházakat nagyobb elmebetegosztályokkal hozzák kapcsolatba. A terjedő tüdő és elmezavar esetei a női nemnél évről-évre szaporodnak. Ez is mutatja a nők roppant nehéz helyzetét a megélhetésért folytatott küzdelemben. A nőtlenek és hajadonok nagyobb részét képezik az elmebetegeknek. Ez a szomoru elsőbbség a hivatalos jelentés szerint a megélhetési módban, a szellemi küzdelemben és a nehéz érvényesülésben találta magyarázatát. Megemlitjük végül a jelentésből, hogy a mult évben adták át a közhasználatnak Nagyszebenben a kiválóan sikerült és nagymérvü hiányt pótló „urilak"-ot, melyben csupán külön, első- és másoodsztályu elmebetegeket helyeznek el.

— **Riportert,** intelligens fiatal embert keresünk lapunkhoz, ki naponkint 1—2 óra szabad idővel rendelkezik. Jelentkezni lehet szerdán és csütörtökön a szerkesztőségben.

— **Eladó zongora** Egy jókarban levő rövid zongora jutányos, mérsékelt áron azonnal eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

— **Eladó** egy gyönyörü példány him-páva. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

— **„Ermelléki első szőllőoltvány-telep"** Nagy-Kágya, hirdetését a t. cz. olvasóközönség szives figyelmébe ajánljuk.

Értesités.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy hentes-üzletemben a győri sertéshizlaldából vásárolt sertések lesznek kimérve és igy szolgálhatok

I-ső rendü szalonnával kilogrammonkint 1 kor. 20 fill.

I-ső rendü disznózsirral kilogrammonkint 1 kor. 28 fill.

Számos megrendelést kér tisztelettel

Imre József
hentes
2—3 **KIS-CZELL.**

Az összes kiállitásokon csakis legelső dijjal kitüntetett és a legelőkelőbb orvosi szaktekintélyek által legtöbbször ajánlott

Eszterházy-cognac-ot

t. vevőimnek figyelmébe ajánlom.

Németh Emil
füszerkereskedő.
Kis-Czell.
16—20

VÉDJEGY 5—20

pálinka (sósborszesz)

Vértes gyogyszerészféle,

használatban a leghatásosabb. Feltétlen tisztasága következtében ugy külső, mint belső használatra mindenek-előtt legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyüró-módszerre (massage) Kitünő sikerrel használtatik köszvény, csúz, meghülések ellen, bénulások, ficzamoknál, gyulladás- és kelésnél, továbbá a fejbőr erősitésére, valamint a száj tisztitására; belsőleg gyomor-görcs, rosszullét, fejfájás, stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak s általán sokat gyaloglóknak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt védjegygyel. Egy üveg 30 fill., 1 és 2 kor. Kapható Kis Czellben; **Nagy Gyula** ur **füszerkereskedésében.** Egyaltalán ott, hol plakátok a fenti védjegygyel láthatók, füszerkereskedesekben, valamint közvetlen:

VÉRTES L. Sas-gyógysz. Lugoson.

Rendkivüli szerencse

BIHARI EDE

főárudájában, ahol eddig több mint

ÖT MILLIÓ

koronát fizettek ki, közöttük

600,000 kor. a 6[illegible] 3[illegible] számra

600,000 kor. a 29[illegible] 18. számra

SZERENCSE-NAPTAR.

Januar | Februar | Marczius | Aprilis | Majus | Junius | Julius | Augusztus | Szeptember | Oktober | November | Deczember

Miker van a születésnapom?

Minden azt a Számok tükrölje, amely véletlenül a hatá. Csak azon legyszabb esetben küldök hasonló számot, ha a kért czím már el volna adva.

egy nyolczad (1/8) —.75 frt v. 1.50 kor. egy negyed (1/4) 1.50 frt vagy 3.— kor.
egy fél (1/2) 3.— „ „ egy egész (1/1) 6.— „ „ 12.— „

Eredeti sorsjegyeket utánvettel vagy a betetőösszeg előzetes beküldése ellenében küldök. Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen melléklem. A hivatalos nyereményjegyzéket húzás után azonnal küldöm. Szíveskedjék megrendeléseit azonnal, de legkésőbb

f. évi október hó 27-ig.

BIHARI EDE

alólírt szerencsés foglalatóhoz juttatni.

Budapest, Városház-utczа 14. sz.

Tüzifa- és kőszéneladás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a téli, idényre nagy raktárt tartok: **száraz tüzifából, ajkai, wiesi, kőflachi** és **porosz kőszenekből** és a legjutányosabb napi árakon bocsátom forgalomba.

Tisztelettel

Altstädter József

(1—20) **Kis-Czell.**

Szőllőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Előkerités

Gieditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisü, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerités nevelhető par év alatt, rendkivül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak at. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik. Ezer csemete elég 200 méterre. Ára **6** frt.

Diócsemeték. Óriási jövedelmet biztositó voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkivül el'erjedt.

Szines fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kivül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt czimére ingyen és bérmentve küldeni kéri, mert nincsen az a ház, vagy család, ahol annak tartalmat haszonra ne forditanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény csaladnál egyaránt. Igy még azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Czim:

„Érmelléki első szőllőoltvány-telep Nagy Gábor

(1—20) **Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.**

Az összes 50 000 nyeremény **JEGYZÉKE:**

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona.

A nyeremények részletes beosztása a következő

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és Készpénzben fizetendő

		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	„ „	200000
2	„ „	100000
1	„ „	90000
1	„ „	80000
1	„ „	70000
2	„ „	60000
1	„ „	40000
5	„ „	30000
1	„ „	25000
7	„ „	20000
3	„ „	15000
31	„ „	10000
67	„ „	5000
3	„ „	3000
432	„ „	2000
763	„ „	1000
1238	„ „	500
90	„ „	300
31700	„ „	200
3900	„ „	170
4900	„ „	130
50	„ „	100
3900	„ „	80
2900	„ „	40
50.000	nyer., jut. összegben	3.160,000

Kiváló szerencse Töröknél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk Öt és félmillió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára ujból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegyre sorsjegy **50,000** pénznyereménynyel sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizenhárom millió 160.000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll. Az eredeti sorsjegyek tervszerü árai az I. osztályhoz

egy nyolczad	(1/8)	frt — 75	vagyis	1.50 korona
egy negyed	(1/4) „	1.50	„	3.— „
egy fél	(1/2) „	3.—	„	6.— „
egy egész	(1/1) „	6.—	„	12.— „

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük azét. Hivatalos tervezet dijtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi november hó 1-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

TÖRÖK A. és TSA bankház Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték osztályai:

IV. Váczi-körut 4. IV. Muzeum-körut 11. VI. Erzsébet-körut 54.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. és TSA. uraknak Budapest.**

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. sz. osztálysorsjáték ered. sorsjegyet hiv. tervezettel küldeni

Az összeget ..... kor.) utánvétel-szal kérem) postautalványnyal küldöm) melléklem bankjegyekben (bélyeg) (A nem tetszőt törlendő.

Postacím .....

Nyomatott a kiadó „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vallalat gyorssajtóján Deveczerben, 1901.